

„БОДОМЗОР“ МАҲАЛЛАСИДА НАВОЙХОНЛИК

ШАХРИ азим Тошкент ўзининг 2000 йилдан ортиқ тарихига эга. Шаҳримизни Фирдавсий, Низомий, Асадий Тусий, Унсури Балхий каби ўйлаб алломалар маддат этганлар. «Бурхони хотеъ», «Ғасъул-үл-үзгат», «Фарҳанги Нарисӣ», «Фарҳанги Деххудо» каби ўйлаб тарихий манбаларда ҳам Тошкент ҳақидаги таърифларин учратмиз. Шаҳар аҳли ўз мөхнатсеварлиги, ҳунармандчилиги, жасурлиги билан машҳур бўлган. Зеро, бу фазилатлар асрлар оша ҳам сақлашиб, авлоддан-авлодга ўтиб келмоқда.

Тошкентнинг қадимий сув ҳавзаларидан «Бузус» канали бўйлари азландан

сўлим гўшаларга бойдир. Ҳозирда ҳам бундай масканлар «Бўзус» қирғоцла-рида бисёр. Шулардан бирни Киров ноҳиясидаги «Бодомзор» маҳалла аҳлининг шинам чойхонаси. Шундоқини сув ёқасида қатор чорпоя-шийонлар ўрнатилиб, кўшиқаватли бино қад кўтарган. 13 сентябрь куни бу сўлим гўша ҳар қачониган ҳам гавжумроқ бўлди. Маҳалла аҳли узоқ-иқнидан ташриф буюрган мөхоммалар билан бирга улуг бобомиз Низомиддин Мир Алишер Навоийнинг 550 йиллик санан муборакларига багишланган катта кечка ўтказиллар.

Муҳаммадхўжаев, элшунос Билол Аминов, кекса маданият ходими Незмат Дустохъяев, Мирза Юсуф маскинининг имом-хатиби Абдуллоҳ Ҳамидов, Мардон ўғли, танилини ҳоҳифи Орифхон Ҳотамов, хонандалар Абдурасул Сўфийонов, Шавкатон Расулов, махалланинг кекса отахонахонлари, турли рӯзномалар, Узбекистон ойиши, радиоэшиятини ҳодимлари, ноҳиядаги 70-, 105-, 258-, 274-мактаблариниң ўқувчилари. Ингил-гандарга қараб туриб Алишер Навоийнинги ўтказилларига сўзлари ўзаро ўтгулдаги кириди.

Элшунос олим Билол Аминовнинг қўйидаги сўзлари ўтиборимни торти:

— Ўзин-янингизга, — деди олим, — бундай тадбирлар

асосан расмий тарзи, турли маҳкамаларда нишонланарди. Ҳалқ орасидан етариғ тарбибот ўтказилмас эди. Эндиликда бу ҳолга барҳам берилди...

ШАҲР Навоийдир, — деди кеччилини боғранг кимё технология олий илмоги доценти Н. Нормуҳаммадов.

Сўзга чиқсан ҳар бир одам Навоий даҳсизнинг буюк ва мангу эканлигини эътироф этди. Олимларимизни Навоий ҳақидаги сўзлари, санъаткорларинг шошири, газалхонлик кечалари ўтказиб турадар эканлар. Ҳа, чин манънода аждодлар изидан бориб улардан ўрганёттанимиз рост бўлсин.

НИЗОМИДИН МИР АЛИШЕР НАВОИЙ

ҚАЛАМ БИЛАН ТОЖ КИЙГАН БОБОМ...

УИГА қайтаётганимда кўш ботиб қоронги чўкканди. Иўл-йўлак «Бодомзор» маҳалласи худудидаги ҳад кўтарган новвоюхони, қурилётган Мирза Юсуф маскини биносини яна бир бор томоша қилиб ўтдим. Кейинги вақтда жумхуримизда бундай иншоатлар кўйимдок.

Энг қувончлиси, бу курилётларини аскари ҳалқ талаби билан қўчилик масбаги ёзинган ҳашар суслида амалга оширилмоқда. Мир Алишер Навоий замондоши, тарихини давлатшо Сармарқандидан ўз «Таъсират ушшаро» сининг Навоийга багишланган бобида шундай ёзди:

— Унинг (Навоийнинг — Д. С.) сабоги ишорада этивчи фикри... молу-мулкни ҳайр-эҳсон ҳамда ҳайрли ишларга сарфланни тақодуза кильди... Ҳолис мулкни ва ҳалол бойлиятни худо юйлига сарфлаб, мамлакатда марадсалар, масижидар, работлар, ҳайрли... куришга ҳархаждир... бир иморати Работи Йицхидир... яна бир бошқаси Работи Сангбаст... Тус вилояти юкорисидаги Чашма Гил сувини мұқаддас Машҳад шаҳрига келтирилди...

Ушбуни эста олар эканман, тарих ва буғунги кун ўртасида муштарақини кўргандек бўлдим. Ҳа, тарихимиз еримиз каби бой, мавзанийимиз каби ибрагидар. Аждодларимиз буюк кашфиётлар яратиб, донг тараттандар. БУ — ТАРИХ! ТАРИХИ НАСА УНУТИБ БУЛМАДИ:

Жалолиддин аждодим маним,

Берунийд томирим туташ. Ал-Хоразмий — бобо деганим,

Али Кушчи айомғим қондош!

Бир қўлида салтанат муҳри,

Биттасида тебриздан довот, Зарбоф кийнож элининг амири!

Навоийга аводдам, авод!

Эркесварлик конимда бордир,

Бобур — менман, мен — Улугбекман.

Сино, Лутфий бирла бир томир —

Мен ўзбекман — ўзимга бекман!

Қалам билан ток кийтан бобом,

Қилич билан сужган ҳақни.

Мен даҳолар наисидан бино,

Хур ўғлиман шу буок ҳалининг!

Тарихимиз ҳақида «Бодомзор» маҳалласидаги кечада ҳам йигилтаниларга кўпгина маълумотлар бериди. Ҳазрат Навоий шеърият мулкининг сultonни эканлиги, у зотининг замондоши ва устози Лутфий туркий назимининг малик ул-каломуни (суз подшире) бўғлангилти аҳолида мислилар билан таъкидланди.

Хулоса ўринда кечада сўзга чиқсан олим Фатхулла Зикрилаевнинг қўйидаги фикрини эста олмокни жонида бўлди.

Юртимиз азлдан фо-

зиллар, алломалар ери бўлган, — деди олим, — Юсуф Ҳос Сокиён, Аҳмад Яссавий, Санкокий, Улугбек борки, улар ҳақида ўнча гапирса ҳам меган. Бу ҳам бўлса Ҳазрат Навоийдан олган таълими мисрагига яна тикилиб юлди. Алоғонга катта ҳарфлар билан.

— Йиғорида ўзимни топмасам!

деб ёзиб кўйилганда. Улугбекомиз нақадар оқил бўлганлар-ар! Биз аводлар бу-

гун айттаган гапларни узоти шариф беш аср аввал ёзил қолдиргандар... «Бодомзор»даги бу тантанали кечада

яна бир бор ўз аксини топа олди.

Дилмурод САИДОВ.

Муҳаррир Н. НАСИМОВ.

Суратларда: «Бодомзор» маҳалласидаги ўтказилган Навоийхонлик кечасидан лавҳалар.

«ҲАҚ ЙУЛИНДА...»

ҲАЗРАТ Алишер Навоийнинг 550 йиллигига багишланган кечада ҳар қадимий сув ҳам сақлашиб, авлоддан-авлодга ўтказилган.

Одами әрсанг демагил одамий, Оники йўқ ҳаљ ғанимидан ғанимидан.

Алишер НАВОИЙ.

Билан ҳисоблашмаслик оқибати еримиз заҳарланди. Оролимиз қурилди. Бу ма-салага Тошкент шаҳар икро-қўмидаги мутасаддилар яқин-да эътибор қаратахилар деб ўйлайди.

Шуҳрат аҳли билан сұхбатлашыпману деворга ўрна-тептан лавҳадаги ибратни сўзларга кўзим тушди;

Одами әрсанг демагил одамий, Оники йўқ ҳаљ ғанимидан ғанимидан.

Хасанхўжа бизнинг бобокалонимиз Али-

адабиётшунос

бизнинг бобокалонимиз Али-